

O TRILOGIE A COMPETENȚEI

(Daniela Caraman Fotea – 18 octombrie 2019)

Trei volume de extinse dimensiuni, de documentaristică, de comentarii muzicologice, florilegiu de idei datorate profesorului Universitar doctor GRIGORE CONSTANTINESCU, AFIRMAT DE BUNE DECENII drept o figură reprezentativă (și) a muzicologiei; trilogia presupune o vastă cultură muzicală, spirit al selecției bazat pe alt parcurs (și el elevat) al științei sonore, un condei suplu, colorat, care să-l cucerească pe cititor, pe cel ce studiază și, nu în ultimul rând, metodă de predare superioară în care, de asemenea, Grigore Constantinescu este un campion. Generațiile care se dedică muzicii au acum la-ndemână instrumente care nu doar îndrumă ci oferă un parcurs, documentat până la detaliu, hăruiat printr-o competență unicat. Am căutat prin publicații europene, americane ș.a. Nu am descoperit sub semnătura aceluiași autor asemenea desfășurări riguroase sub însemnele valorii creatoare, a unui repertoriu semnificativ vârstelor Euterei. Ce volume! Ce condensare de muncă! Pentru Grigore Constantinescu, nici o provocare nu este de netrecut. Iar cele trei volume sunt una MAJORĂ!

Cea mai recentă apariție, dedicată oratoriului, este, cred eu cea mai dificilă; pentru că această formă muzicală a stat mereu în fața creatorilor, a binefăcătorilor (inclusiv curțile regale), fiind cea mai complexă în sălile de concert, în transmiterea mesajelor: ENCICLOPEDICĂ, AȘA CUM O DEFINEȘTE, INSPIRAT, autorul. La fel de inspirat, Lavinia Coman numește acest volum o monografie a unui gen muzical. Nu este doar o trecere în revistă, un curs de istorie a muzicii; cultura profesională a autorului i-a permis elaborarea picturală a unui tablou vast al apariției și dezvoltării oratoriului. Și nu doar atât; o analiză minuțioasă relevă și comentariile părților componente, ca și informații prețioase pentru marele public: nota Do care o înlocuiește pe cea numită Ut provine de la Domine. Motetul își preia numele de la vocea a doua elaborată pe alt text (mot). Citiți și aflați amănunte la fel de savuroase!

Intrăm în cuprins și citim despre: cultura muzicală a evului mediu, muzica religioasă bizantină, despre cea apuseană, cea slavă din răsărit, despre Ars Antiqua, Ars Nova, Ars Subtilior (perioada ultimă din Ars Nova); aflăm despre arta religioasă profană și cavalierească, epoca renașterii în muzică, (perioada franco-flamandă), oratoriul italian, francez, spaniol, austriac, german, britanic, prin creațiile proeminenților; toate ar fi fost suficiente pentru un studiu interesant, atrăgător, inedit. Dar, aventura cunoașterii abia începe: genurile muzicale profane și sacre sunt luate la rând, explicate în maniera clară și cuceritoare a autorului. Parcurgem secolele XV-XVI, ajungem la Bach și contemporanii săi, la Mozart, Haendel, la capodopere oratoriale moderne, traversăm și Romantismul, genul în secolul XIX ș.a. Încheiem printr-un amplu capitol dedicat muzicii naționale: de la Cuclin la George Balint, de la Ștefan Niculescu la Ioan Dobrinescu și Ede Terenyi ș.a.

Grigore Constantinescu a intuit ESENȚA oratoriului, a descoperit-o și în lucrări pe care înșiși semnatarii lor le-au numit misse, cantate, chiar opere. Altfel spus, este o invitație sofisticată la (re)ascultare, la studiu, la descoperiri multiple de bucurii sonore...

Această trilogie este o încununare a celor 55 (!) de lucrări tipărite, apărute sub semnătura autorului. Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor ne-a oferit o ediție de lux; coperta

realizată de Costin Aslam este și ea referențială, foarte sugestivă. Până și alegerea ingenioasă a fotografiilor compozitorilor completează caracterele, personalitățile acestora...

Citind acest volum, această trilogie, verificăm cuvintele lui Leonardo da Vinci: iubirea pentru artă este cu atât mai arzătoare cu cât cunoașterea este mai perfectă...

Acesta este și rămâne efectul volumelor apărute sub semnătura lui Grigore Constantinescu, Doctor Honoris Causa al Universității de Muzică George Enescu din Iași.